

‘Ivo was de enige die mocht’

In Amsterdam is morgen de wereldpremière van Ivo van Hoves regie van *Een klein leven*, naar de tragische bestseller van Hanya Yanagihara. Een allegorie van goed en kwaad.

Marjolijn de Goeij

→ De vier vrienden worden in het toneelstuk vertolkt door Mandela Wee Wee, Ramsey Nasr, Maarten Heijmans en Majd Mardo. FOTO JAN VERSWEEVELD

→ Aan 23 landen werden de vertaalrechten van *A Little Life* verkocht.

FICTIE
HANYA
YANAGIHARA
EEN KLEIN LEVEN
Vertaald door Josephine Ruitenberg en Kitty Pouwels, Nieuw Amsterdam, €17,50, 752 blz.

A Little Life, de geschiedenis van vier vrienden in New York met als centrale figuur de getrouwen Jude, wiens leven is getekend door een gruwelijk misbruikverleden, werd in 2015 genomineerd voor de Man Booker Prize en de National Book Award. De vertaalrechten werden aan 23 landen verkocht; in Nederland zijn van *Een klein leven* inmiddels meer dan 150.000 papieren boeken en 40.000 e-books verkocht. Ook is er nu een audioboek beschikbaar. Een groot succes voor uitgeverij Nieuw Amsterdam, die de Nederlandse rechten verwierf. Daar was geen grote bledingslag voor nodig, vertelt hoofdredacteur Susanne van Leeuwen. “Wij hadden als enige internationale uitgeverij al Hanya Yanagihara’s debuut gekocht, *The People in the Trees* uit 2014, bij ons *Nottities uit de jungle*. Dat was al een waanzinnig goed geschreven debuut, origineel, met een sterke structuur en een briljante setting. *Een klein leven* kwam daarna als cadeautje.”

Maar dat is, in omvang en zwaarte, wel een totaal ander boek. Wanneer wist u wat de portee zou zijn van *Een klein leven*?

“Redelijk snel, toen het werd aangekondigd voor Amerika en Engeland kreeg ik het hier in Nederland als eerste te lezen. Nachtenlang was ik in de ban, verschrikkelijke nachten. Elke

ochtend kwam ik op kantoor, kermend en vloekend van ‘Mijn god wat is dit?’ Het is zo heftig en het wordt erger, erger en erger.”

Hebben jullie aarzelingen gehad vanwege de zware thematiek?

“We hebben het er wel over gehad: is het niet té erg? Het is ook heel dik, er wordt heel veel van de lezer gevraagd. Maar aan de andere kant is het uniek als je zo wordt geraakt door een boek, daarom hebben we besloten: we gaan ervoor. Ik wilde elke dag zo snel mogelijk naar huis omdat ik moest weten hoe het verder ging. Je leeft zo mee met die jongens dat het bijna voelt alsof het je eigen vrienden zijn. Kennelijk waren daar deze omvang en al die details voor nodig. Aan de andere kant leest het heel soepel. Dat is volgens mij wat het ook zo uniek maakt.”

‘Ze wilde geen letterlijke interpretatie van haar boek, daarom heeft ze juist Ivo haar fiat gegeven’

Had u ingeschat dat het zo groot zou worden?

“Nee, juist omdat zo veel gevraagd wordt van de lezer. Maar het kan dus wel. En dat is hoopvol. Het is geen makkelijk boek, maar wel een belangrijk boek.”

U gaat morgen naar de première, heeft u een idee wat u te wachten staat?

“Ik ben naar een scenografie geweest waar Ivo van Hove aan alle betrokkenen uitlegde wat de beweging boog, waarin hij alle facetten liet zien die nodig zijn om het boek om te zetten tot theater. Met indrukwekkende moodboards van de personages, het is heel visueel gemaakt. Mijn indruk is dat het sec wordt gehouden, maar dat het heftig en indrukwekkend wordt. Een intense ervaring.”

Was Hanya Yanagihara daar ook bij? Wat vindt ze van de bewerking?

“Nee, ze komt pas dit weekend weer. Maar voor haar was het alleen Ivo, hij was de enige die mocht. Hij en niemand anders. Ze wilde niet perse een voorstelling. Maar ze had zijn werk gezien in New York. Hij had het boek gelezen. Ze hebben elkaar anderhalf jaar geleden in New York uitgebreid gesproken. Ze hebben allebei een totaal andere interpretatie. Van Hove ziet er bijvoorbeeld, behalve een ode aan de vriendschap, een allegorie in van goed en kwaad. Dat vond ze intrigerend, zo zou ze het zelf niet zeggen. Ze wilde absoluut geen letterlijke interpretatie van haar boek, daarom denk ik dat ze juist hem haar fiat heeft gegeven. Het is aan Ivo om aan het verhaal een eigen draai te geven.”

Vier vrienden

Ivo van Hove over *Een klein leven*: “Het is een verworpende afdaling in gebieden van pure pijn, pure eenzaamheid, pure hulpeloosheid, pure vriendschap.” De vier vrienden, die worden gevolgd over een periode van 30 jaar, worden gespeeld door Ramsey Nasr (advocaat Jude), Maarten

Heijmans (acteur Willem), Mandela Wee Wee (architect Malcolm) en Majd Mardo (fotograaf JB). Bewerking: Koen Tachelet; dramaturgie: Bart Van den Eynde; scenografie en licht: Jan Versweyvel; muziek: Eric Sleichin.

Première: 23/9, ITA, 16.00 uur. Speelijst: www.tga.nl

An evening with...

Maandag is Hanya Yanagihara (44) te gast in de serie *An evening with...* in International Theater Amsterdam (die nieuwe naam van de Stadsschouwburg). De Amerikaanse schrijfster wordt de avond na de wereldpremière van de toneelbewerking van *Een klein leven* geïnterviewd door Nieuwsuur-verslaggever en presentator Eelco Bosch van Rosenthal, oud-correspon-

dent in de Verenigde Staten en een groot fan van het boek.
ITA 19.00-21.00 uur. Grote Zaal. Engels gesproken. Kaarten via www.sbsa.nl